

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО АНАТОМІВ, ГІСТОЛОГІВ,
ЕМБРІОЛОГІВ ТА ТОПОГРАФОАНАТОМІВ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ПАТОФІЗІОЛОГІВ

КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ ТА ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ: ЗНАЧУЩІСТЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної
конференції
4 жовтня 2024 року
м. Одеса, Україна

За заг. редакцією
О.Л. Аппельханс

ОЛДІ
ПЛЮС

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО АНАТОМІВ, ГІСТОЛОГІВ,
ЕМБРІОЛОГІВ ТА ТОПОГРАФОАНАТОМІВ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ПАТОФІЗІОЛОГІВ

**КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ
ТА ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ:
ЗНАЧУЩІСТЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ
МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ**

**Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**4 жовтня 2024 року
м. Одеса, Україна**

За заг. редакцією О. Л. Аппельханс

УДК (611.9+616-092):378
К49

Рекомендовано до публікації збірку тез Вченою радою
Одеського національного медичного університету,
протокол № 3 від 28.11.2024 р.

Всі тези були розглянуті комісією щодо запобігання академічного плагіату
і пройшли перевірку тексту із застосуванням автоматичного сервісу
“StrikePlagiarism”, всі мають рівень «висока унікальність».

*Тези друкуються в авторській редакції
з мінімальними технічними правками.*

*Автори несуть відповідальність за дотримання вимог академічної
добросесності, зміст і достовірність представлених матеріалів*

Клінічна анатомія та патологічна фізіологія: значущість для
К49 формування клінічного мислення майбутнього лікаря : збірник
матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса,
4 жовтня 2024 року) / За заг. ред. О. Л. Аппельханс ; відп. за вип.
О. А. Кузнєцова. – Одеса : Олді+, 2024. – 75 с.

ISBN 978-966-289-944-3

У збірнику тез доповідей висвітлено результати наукових досліджень з актуальних питань медичної науки в галузі клінічної анатомії, патологічної фізіології, методології викладання медико-біологічних дисциплін. Доповіді охоплюють актуальні фундаментальні питання: особливості викладання теоретичних дисциплін у закладах вищої медичної освіти, окремі питання патофізіології найбільш розповсюджених хвороб, морфологічні передумови перебігу патологічних процесів.

Видання розраховане на науковців, викладачів, здобувачів закладів вищої освіти медичного, біологічного, ветеринарного спрямування, аспірантів, докторантів, працівників охорони здоров'я.

УДК (611.9+616-092):378

ISBN 978-966-289-944-3

© Колектив авторів, 2024

ЗМІСТ

ЗНАЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ» В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Апельханс О. Л., Кошельник О. Л., Анцут О. А., Урсу О. Ю., Кузнєцова О. А.	6
ТРАНСЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА – НАЙЕФЕКТИВНІШИЙ ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Васьнянов Р. С., Бабій В. П., Лапшин Д. Є., Поспєлов О. М., Кірчев В. В., Остапенко І. О., Сарахан В. М.	9
ПОНЯТТЯ «НОРМИ» В КЛІНІЧНОМУ АСПЕКТІ – ВАРІАБЕЛЬНІСТЬ БУДОВИ ЛЮДСЬКОГО ОРГАНІЗМУ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇЇ ВИВЧЕННЯ Масна З. З., Сергієнко В. О., Жураківська О. Я., Адамович О. О., Челпанова І. В., Рудницька Х. І.	13
БІОМОРФОЛОГІЯ ТВАРИН – ОСНОВА ОСНОВ УПРАВЛІННЯ БІОЛОГІЧНИМИ СИСТЕМАМИ Мельник О. П., Мельник О. О.	16
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ І ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ» Білаш С. М., Проніна О. М., Коптев М. М., Пирог-Заказникова А. В., Олексієнко В. В., Олійніченко Я. О., Донченко С. В., Мамай О. В.	18
ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ (перспективи медичної освіти) Півторак В. І., Шевчук Ю. Г., Бурков М. В., Булько М. П., Голубовський І. А., Дусик А. В., Сидоренко Б. В., Хіміч О. С.	21
ПРОДОВЖУВАЧІ ІДЕЙ М. М. ПОПОВА ТА М. О. БАТУЄВА. ФУНДАТОРИ ГРУЗИНСЬКОЇ НЕЙРОАНАТОМІЇ Стоянов О. М., Лебідь О. П., Стоянов А. О.	24
ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ Зяблицев С. В., Олієвська С. К., Тимченко М. Д., Цвєткова М. М., Перепелиця Ю. В.	27
РОЛЬ ДЕКЛАРАЦІЇ «ПРО РОЛЬ І МІСЦЕ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ В БІОМЕДИЧНІЙ КУЛЬТУРІ» У ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО ПАТОФІЗІОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ Роговий Ю. Є., Білоокій О. В., Ушенко О. Г., Білоокій В. В.	31

ЗНАЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ» В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

**Апельханс О. Л., Кошельник О. Л., Анцут О. А.,
Урсу О. Ю., Кузнєцова О. А.**

Одеський національний медичний університет,
м. Одеса, Україна

Останнім часом часто піднімається тема фундаменталізації медичної освіти. З одного боку, той факт, що до викладання природничих і гуманітарних дисциплін в реаліях сьогодення ставляться досить серйозно, безсумнівно, є плюсом, і дає змогу значно підняти рівень загальної ерудиції здобувачів. З іншого боку, необхідно чітко розуміти те, що для кращої фундаментальної підготовки здобувачів вищої медичної освіти варто було б збільшити кількість академічних годин на вивчення базових дисциплін, зокрема клінічної анатомії.

Основною метою вивчення клінічної анатомії є анатомо-хірургічна підготовка здобувачів, необхідна для подальших занять на клінічних, передусім хірургічних кафедрах і самостійної навчальної та професійної діяльності. І, якщо топографія органів та систем, хоча й досить обмежено, але була присутня в програмі вивчення нормальної анатомії на молодших курсах, то з програмою оперативної хірургії все відбувалося складніше. Зменшення кількості годин на практичні заняття спричинило різке збільшення обсягу навчального матеріалу для самостійної підготовки. Здобувачі освіти не могли повною мірою приділити увагу всім питанням теми заняття, що призвело до поверхневих, уривчастих, несистематизованих знань. А вже про повноцінне відпрацювання практичних навичок та вмінь годі було й думати. Для здобувачів стоматологічного факультету дисципліна «Клінічна анатомія та оперативна хірургія» поступово була скорочена, а потім взагалі отримала статус вибіркової.

Складною та дуже актуальною на сьогодні проблемою у вивченні клінічної анатомії, є нестача трупного матеріалу для вивчення та відпрацювання практичних навичок для здобувачів, особливо майбутніх хірургів. З'ясування топографії органів людини за атласами, відеоматеріалами і, навіть, муляжами, не дає необхідного рівня розуміння реальної структури, вигляду і взаємного розташування внутрішніх органів і систем, розміру та форми порожнин та просторів, навіть у численних варіаціях норми, не кажучи вже про патологію. Це можна з'ясувати тільки в процесі препарування або вивчення матеріалу за готовими анатомічними препаратами. Під час вивчення дисциплін хірургічного циклу здобувачу освіти необхідно набувати навичок, що використовуються під час оперативних втручань, вже мати уявлення про оперативні доступи та прийоми. Неможливо приступати до практики та асистенції в клініці без володіння цими навичками.

Важливою складовою підготовки майбутніх хірургів являється робота з тваринами, оскільки для розуміння оперативної техніки необхідно створити умови, близькі до роботи з пацієнтами, а тканини тварин дадуть максимально близьке уявлення про властивості живої тканини під час відпрацювання навичок. У якості робочого матеріалу можна використовувати органи та частини тіла свійських тварин, їхню шкіру та кістки.

Незважаючи на всі складнощі організаційної та практичної діяльності, співробітники кафедри анатомії людини Одеського національного медичного університету спрямували максимум зусиль на залучення здобувачів до дослідницької роботи, створення елективних курсів: «Основи первинної хірургічної техніки та екстреної хірургічної допомоги у практиці лікаря хірургічного профілю та внутрішньої медицини» та «Клініко-анатомічне обґрунтування основних інструментальних маніпуляцій у практиці хірургії та внутрішньої медицини», де здобувачі проходять курс для компенсації нестачі годин з клінічної анатомії та оперативної хірургії.

За таких умов, особливу роль ми відводимо організації та роботі наукового студентського гуртка. Наш гурток був та залишається впливовою ланкою підвищення мотивації здобувачів до навчання, оскільки об'єднує теоретичні знання з практикою відпрацювання навичок, виконання хірургічних маніпуляцій. Застосування технічних засобів значно підвищує мотивацію та зацікавленість здобувачів у вивченні предмета.

Пропозиції:

1. З метою вирішення зазначених освітніх та дослідницьких проблем вкрай необхідно Звернутися до МОЗ та МінЮст України з пропозицією щодо створення робочої групи та підготовки документації, яка дасть змогу «запрацювати» Закону про трансплантацію. Громадяни України отримають можливість заповісти своє тіло для навчання здобувачів медичної освіти.

2. Створити кадавер-курси для навчання лікарів-інтернів хірургічних спеціальностей.

3. Активізувати залучення здобувачів освіти до роботи в наукових гуртках з можливістю самостійного виконання власного фрагменту наукової роботи.